

Άνδρες με χαμηλά επίπεδα τεστοστερόνης μπορεί να έχουν υψηλότερο κίνδυνο σοβαρής νόσησης από COVID-19

Έχει παρατηρηθεί από νωρίς ότι οι άνδρες νοσούν βαρύτερα και νοσηλεύονται συχνότερα λόγω COVID-19 σε σύγκριση με τις γυναίκες. Η παρατήρηση αυτή έχει οδηγήσει στην υπόθεση ότι η ανδρική ορμόνη του φύλου, η τεστοστερόνη, μπορεί να αποτελεί παράγοντα κινδύνου, ενώ τα γυναικεία οιστρογόνα μπορεί να είναι προστατευτικά. Ωστόσο, οι συγκεντρώσεις της τεστοστερόνης στους άνδρες είναι μεταβλητές και εξαρτώνται από ποικίλους παράγοντες. Μια μελέτη από τις ΗΠΑ, που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στο *JAMA Network Open*, διερεύνησε τη σχέση των ορμονών του φύλου με τη σοβαρότητα της φλεγμονής και νόσησης από COVID-19. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Λίνα Πάσχου** (Επίκουρη Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας), **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου** (Καθηγήτρια Θεραπευτικής-Προληπτικής Ιατρικής), **Ευάγγελος Τέρπος** (Καθηγητής Αιματολογίας) και **Θάνος Δημόπουλος** (Καθηγητής Θεραπευτικής-Αιματολογίας-Ογκολογίας και Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής.

Η μελέτη συμπεριέλαβε 90 άνδρες και 62 γυναίκες, μέσης ηλικίας 63 ετών, που προσήλθαν με COVID-19 στο Νοσοκομείο. Στους συμμετέχοντες μετρήθηκαν, μεταξύ άλλων δεικτών, η τεστοστερόνη και η οιστραδιόλη. Σε 66 άνδρες με σοβαρή COVID-19 οι μέσες συγκεντρώσεις τεστοστερόνης ήταν χαμηλότερες την ημέρα εισαγωγής και 3 ημέρες μετά (65% έως 85% χαμηλότερες συγκεντρώσεις) συγκριτικά με 24 άνδρες με ήπια νόσο. Οι συγκεντρώσεις οιστραδιόλης δεν διέφεραν μεταξύ των 2 ομάδων, όμως η αναλογία οιστραδιόλης προς τεστοστερόνη ήταν υψηλότερη σε άνδρες με σοβαρή COVID-19. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι οι συγκεντρώσεις τεστοστερόνης συσχετίστηκαν αντιστρόφως με δείκτες φλεγμονής, όπως η ιντερλευκίνη 6 και η C αντιδρώσα πρωτεΐνη. Οι ανωτέρω διαφορές ήταν ανεξάρτητες από άλλους γνωστούς παράγοντες κινδύνου για σοβαρή νόσο, όπως η ηλικία, ο δείκτης μάζας σώματος (ΔΜΣ), η παρουσία συννοσηροτήτων και το κάπνισμα. Από την άλλη, δεν ανευρέθηκαν τέτοιες στατιστικά σημαντικές διαφορές στις συγκεντρώσεις τεστοστερόνης ή οιστραδιόλης σε οποιαδήποτε ημέρα μεταξύ γυναικών με σοβαρή COVID-19 και γυναικών με ήπια COVID-19.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης δείχνουν ότι η τεστοστερόνη πιθανώς να μην έχει τον ίδιο ρόλο στα δύο φύλα σχετικά με την COVID-19. Ίσως να είναι προστατευτική στους άντρες, αφού χαμηλές συγκεντρώσεις της σχετίζονται με αυξημένη φλεγμονή και σοβαρότερη νόσηση. Οι παρατηρήσεις αυτές είναι αρχικές και μένουν να επιβεβαιωθούν από μεγαλύτερες, μελλοντικές μελέτες. Καταδεικνύουν όμως ήδη την

ανάγκη διαφορετικής ερμηνείας πτυχών της βιολογίας στα δύο φύλα, που μπορεί να καθορίζουν και τη διαφορετική φυσική πορεία κλινικών νόσων σε άνδρες και γυναίκες.